

Chefshuset i Frederiksnagore

Ogsaa i Bengalen naaede vi videre frem. I 1774 indrettedes en statelig Handelsloge i Staden Patna i Provinsen Behar ved Ganges, hvorfra Indigo, Opium og Salpeter førtes til Frederiksnagore. Logen blev døbt „Christians Ønske“; (den blev afhændet 1828 til Englænderne).

Gang paa Gang var vore Kolonier truet af de indiske Potentater, men vi gik altid — eller saa godt som altid — sejrige ud af Kampen. Alvorligst var vore Mellemværender med Naboben i Bengalea og med Rajahen af Tanjaur (Tanjore). Engang vil jeg bede Redaktøren af „Illustreret Tidende“ om Plads til en Fremstilling af Krigen med Tanjaur 1756, om Massakren paa Kaptajn Hesselberg, Fændrik Attrup og deres Folk i den danske Grænseby Tillali — og Trankebars Belejring. Her skal jeg blot nævne, at Danmark til hver en Tid formaaede at vinde frem til, eller generobre, hver en Plet, som det havde bestemt sig til at holde.

I Kampen med de maharattiske Sørøvere tog Danmarks Søgtter ofte Del; vi mistede et Par Skibe, der maatte give tabt for en overvældende Overmagt, men Gang paa Gang fik Maharatterne en banket Trøje eller en Billet til Evigheden. Vore Skibe var saa godt armerede, og Folkene saa flinke til Kanonernes Brug, at Dannebrog blev respekteret. Efter 1763 gik vi ganske Ram forbi.

Men de Mænd, der førte vore kække Folk overfor Maharatterne, Bengalerne og andre mørkhudede Fjender, Handelskonkurrenter og Æventyrere, de havde ikke Hovedet og Hjertet fuldt af Floskler som: „Vil Du i Verden frem, saa buk“ — eller: „Danmark er et lille Land“. Det var Folk, som kendte deres egen Styrke og havde Vilje og Maal.

Ikke alene Handelen, men ogsaa Administra-

tionen af Kolonierne var i Tidens Løb overladt „oetrojerede“ Kompagnier, der havde baade sin merkantile, sin kirkelige og militære Etat. Og disse Kompagnier anlagde „Loger“ i Byerne Masulipatnam, Karical og Porto Novo paa Koromandelkysten og i Colege og Calicut paa Malabarkysten. Og langt videre ud endda. Allerede

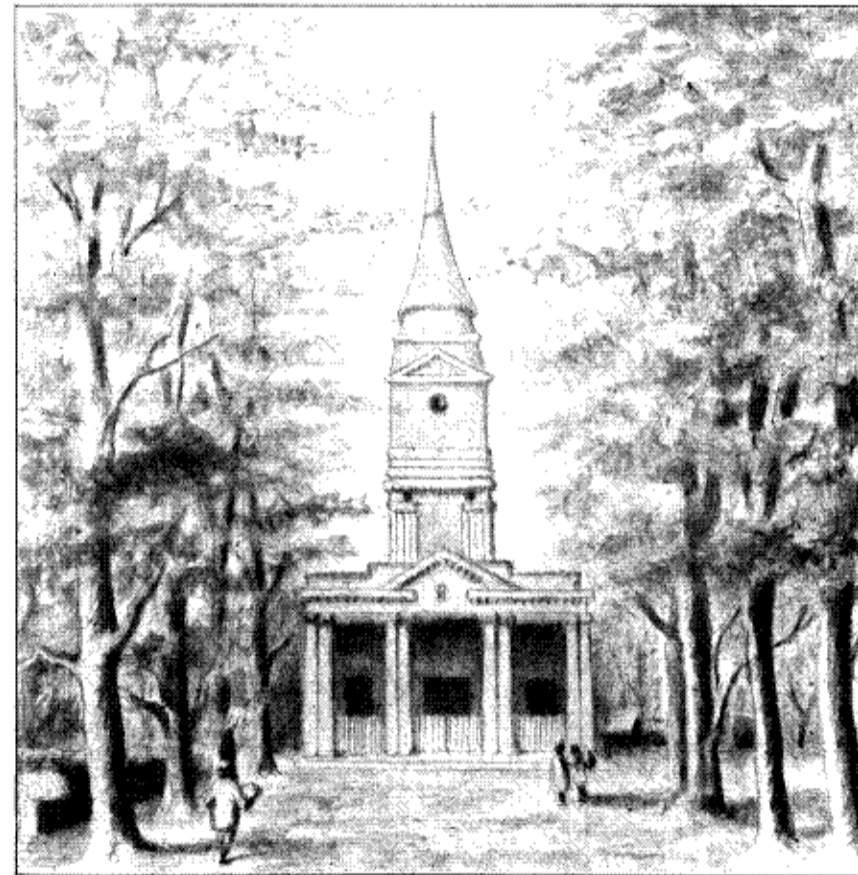
Det var i Særdeleshed denne „Havn“, — en dyb og begyende Bugt, som kunde rumme et stort Antal Skibe, — der drog vore driftige Forfædre til Øerne. I vore Dage, med de forhaandenværende Midler, vilde vi vel have kunnet trodse Klimavanskelighederne og udnytte Øernes Hjelpekilder eller *Beliggenhed*, om ikke andet saa som Kulstation for vore Kinafarere — eller som passende Opholdssted for hjemlige Klausulbrydere.

Nu er Nikobarøerne forlængst besat af Englænderne, der benytter dem som Deportationssted. Det maa viere vor magre Trøst, at heller ikke Englænderne har kunnet besejre Vanskelighederne og faa noget ud af Koloniseringen der. Det skal dog her siges, at vore Landsmænd har Æren af Kortlægningen af Øerne, grundige Opmaalinger af Farvandet og omfattende Undersøgelser af Øernes Dyre- og Planterverden.

Nikobarerne var vore Smerensbørn, men Fastlandskolonierne var granvoksne Aflaggere af Danmarks Stamme. Endnu knejser i Trankebar Zionskirken i Kongensgade, Jerusalemskirken, og ude i Poreiar: Bethlehemskirken samt det idylliske „Lyststed“, som var indrettet for Guvernøren i Tillalis skyggefulde Park.

Vore indiske Kolonier faldt til syvende og sidst ikke for Engländernes Overmagt. I Aarene 1801 og 1808—16 var Kolonierne besat af Britterne, men hver Gang blev Landomraaderne givet tilbage.

Det var ikke — og det skal staa fast — fordi Danmark var lille, dengang som nu, at vi mistede vore indiske og afrikanske Kolonier. Det var ikke fremmede, sværere og talrigere Vaaben, som afgjorde det, men vor egen „Klogskab“ og Englændernes Peuge. Salgstraktaten om samtlige vore Kolonier i Indien blev afsluttet i Calkutta

Den lutherske Kirke i Serampur

paa Christian den 4des Tid besejlede danske Skibe Sundaøerne og besøgte Philipinerne. I 1674 sendtes et Skib til Kina, og en Handelsloge blev oprettet der. Da havde vi allerede nogen Tid haft regelmæssig Forbindelse med Mokka, hvilket dog ophørte 1679. Ogsaa Surate blev besøgt.

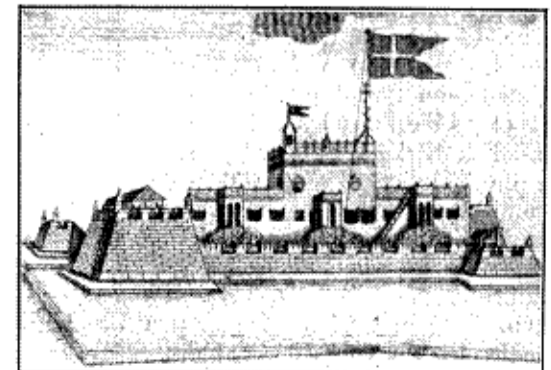
Paa Siam dreves Handelen allerede i det syttende Aarhundrede. Paa Sundaøerne havde vi Loger i Bantam og Makassar, og fra Atschin indførtes en Mængde Heste til Indien.

I det attende Aarhundrede kom Turen til Nikobarøerne eller, som de blev døbt: „Frederiksoerne“. Paa de vidunderlige smukke Øer blev der oprettet smaa Kolonier, som dog ikke vilde trives, da det usunde Klima lagde for store Hindringer i Vejen.

Adskillige Landsmænd har fundet deres sidste Hvilested paa disse Øer, og der er ethvert Spor af vore Foretagender udsløttet, maaske paa nær Batteriskansen ved Nankowryhavnen.

Kongensgade med Korskirken

Dansborg.